

עפ"א 21005/03/18 - עברי עבדאללה, עווד יוסף נגד עיריית עפולה

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"א 21005-03-18 עבדאללה נ' עפולה
עפ"א 37908-03-18
לפני כבוד השופטת תמר נסים שי
המערער
1. עברי עבדאללה
2. עווד יוסף

נגד
המשיבה
עיריית עפולה

פסק דין

ערעור על פסק דינו של בית המשפט השלום בבית שאן (כב' השופט א. ספדי) מיום 30/01/18 בתיק 7399-05-17 וערעור על 51562-03-17 (כב' השופט א. ספדי)

1. בפני שני ערעורים על החלטות של בית המשפט השלום בבית שאן (כב' השופט אדהם ספדי), במסגרת המ"ש 7399-05-17 מיום 30.1.18 והמ"ש 51562-03-17 מיום 4.2.18, שהצדדים הסכימו לשומעם במשותף. הערעור על ההחלטה בתיק המ"ש 7399-05-17 הינו ערעורו של מר עבדאללה עברי (ולהלן: **עברי**). על החלטה בהמ"ש 7399-05-17 מערער מר עווד יוסף (ולהלן: **עווד**).

2. עניינם של שני הערעורים בדחיית בקשות המערערים (כל אחד בנפרד) להארכת מועד להישפט בגין דו"חות חנייה וכן בקשה לקבוע כי העבירות שבסודם התיישנו, משלא נשלחה למערערים הודעה על הטלת קנס בעטיין בתוך שנה מיום ביצוען.

תמצית עניינו של עברי

3. בבקשה שהגיש לבית המשפט קמא טען עברי, כי במהלך אפריל 2017 קיבל מאת המשיבה כתב הרשאה לתפיסת ומכירת מיטלטלין שניתן ביום 28.3.17, לצורך גביית חוב בסך 1,769. מדובר בחוב בגין דו"ח על עבירת חנייה שבוצעה לכאורה ביום 10.7.2012. עברי טען בתצהיר שצירף כי לא ביצע את העבירה המיוחסת לו, לא קיבל מהמשיבה כל הודעה על הטלת הקנס וכי עובר לקבלת כתב ההרשאה לא ידע כלל שהוטל עליו קנס כלשהו. לטענתו, מאחר ולא בוצע הליך של מסירת הודעת הקנס כנדרש בדין, הרי שטרם החל להימנות מניין הימים הקבוע בדין להגשת הבקשה, ולפיכך בקשתו מוגשת במועד. לחילופין, במידה ויימצא כי בקשתו הוגשה באיחור, עתר להאריך לו את המועד להגשתה.

4. בתגובתה לבית המשפט קמא טענה המשיבה, כי טרם נקיטת הליכי הגבייה נשלחה למענו של עברי

הודעת תשלום קנס ביום 23.10.2012. ההודעה נשלחה בדואר רשום. להוכחת משלוח ההודעה צירפה המשיבה לתגובתה "אישור על משלוח דבר דואר בשירות רשום כמותי", שהופק על ידי דואר ישראל. חזקה שההודעה האמורה התקבלה במענו של המבקש, וזאת מעצם האישור על שליחתו בדואר רשום (בהתאם לחזקת המסירה הקבועה בתקנה 44א לתקנות סדר הדין הפלילי, התשל"ד - 1974) (ולהלן: "**תקנות סדר הדין הפלילי**" או "**התקנות**").

5. בנוסף, המשיבה טענה כי במהלך השנים נשלחו לעברי הודעות נוספות, וביום 12.7.2016 אף פקד את ביתו מעקל. לפיכך, עברי היה מודע לקיומו של הדו"ח ולחוב שנוצר בגינו, ובקשתו לוקה בשיהוי ניכר.

החלטת בית המשפט קמא

6. עיקר המחלוקת, ומכאן עיקר הכרעתו של בית המשפט, עניינה בחזקת המסירה הקבועה בהוראת תקנה 44א לתקנות סדר הדין הפלילי. מי שקיבל הודעת תשלום קנס עומדת בפניו האפשרות לשלם, האפשרות לבקש את ביטולו או האפשרות להגיש בקשה להישפט (סע' 229 לחוק סדר הדין הפלילי). ככל שלא בוצעה מסירה וחלפה שנה ממועד ביצוע העבירה - התיישנה העבירה ולא ניתן להגיש עליה כתב אישום (סע' 9 ו- 225א לחוק).

7. בית המשפט קמא סקר בהרחבה את הגישות השונות בפסיקה ביחס לחזקת המסירה, וקבע כי לצורך הוכחת המסירה די בהוכחת עצם המשלוח באמצעות שירותי הדואר הרשום, ללא קשר לתוצאת המשלוח, וזאת נוכח קיומה של חזקת תקינות שירותי הדואר. על בסיס קביעה זו בחן את המסמך שהמציאה המשיבה ללמד על המסירה - אישור הדואר עצמו בפלט מחשב שכותרתו "אישור על משלוח דברי דואר בשרות רישום כמותי" מיום 23.10.2012, וקבע כי מדובר בראיה עצמאית ונפרדת שדי בה כדי להוכיח את המסירה.

8. נוכח העובדה שההודעה נשלחה כשלושה וחצי חודשים לאחר ביצוע העבירה, נדחתה טענת עברי להתיישנות העבירה ועמה בקשתו להישפט.

9. בית המשפט קמא אף דחה את בקשת עברי להאריך לו את המועד להישפט, תוך קביעה כי לא צוינו נימוקים מיוחדים ומשכנעים שיצדיקו איחור של ארבע שנים בהגשת הבקשה. בית המשפט אף לא השתכנע כי עלול להיגרם לעברי עיוות דין כתוצאה מדחיית הבקשה. זאת, שכן בדיון העיד עברי שכאשר הגיע המעקל לביתו היה מוכן לשלם חלק מהסכום אך לא את כולו. בכך ראה בית המשפט קמא משום הודאה מצד עברי בביצוע העבירה נשוא הקנס.

10. משכך, דחה בימ"ש קמא את הבקשה וחייב את עברי בהוצאות בסך 1,000 ₪.

תמצית עניינו של עווד

11. בבקשה שהוגשה לביה"מ קמא טען עווד, כי במהלך מרץ 2017 קיבל מאת המשיבה שני כתבי הרשאה לתפיסת ומכירת מטלטלין, לצורך גביית חוב בסך 5,681 ₪. עווד פנה לחברת הגבייה, ממנה הוברר לו כי

מדובר בחוב בגין ארבעה דוחות חנייה על עבירות חנייה שבוצעו לכאורה במועדים שונים. בתצהיר שצורף לבקשה טען עווד שלא ביצע את העבירות המיוחסות לו בדוחות, שלא קיבל מהמשיבה כל הודעה על הטלת הקנסות וכי עובר לקבלת כתבי ההרשאה לא ידע שהוטלו עליו קנסות כלשהם. לטענתו, מאחר ולא בוצע הליך של מסירת הודעת הקנס כנדרש בדין, הרי שטרם החל להימנות מניין הימים הקבוע בדין והבקשה מוגשת במועד. לחילופין, עתר כי במידה ויימצא שבקשתו הוגשה באיחור, תינתן לו ארכה להגשתה.

במסגרת הדיון בבית המשפט קמא מיקד עווד טיעונו ב - 2 דוחות בלבד, שכן כפי שהוברר הדוחות הנוספים לא ניתנו על ידי המשיבה אלא על ידי רשות אחרת.

12. בתגובתה לבית המשפט קמא טענה המשיבה כי טרם נקטת הליכי הגבייה נשלחו למענו של עווד הודעות תשלום קנס במועדים שונים: במועדים - 30.12.2005, 25.6.2006, 27.9.2006 ו 3.1.2010, בגין דו"ח 23757370 (ולהלן הדו"ח הראשון), ובמועדים 5.6.2013 ו 7.2.2016 בגין דו"ח 5301619 (ולהלן: הדו"ח השני). ההודעות נשלחו לעווד בדואר רשום ובדואר רגיל. מאחר ונשלחו בתוך שנה ממועד ביצוע העבירות, הרי שלא התיישנו.

13. לעניין ידיעתו של עווד אודות הדוחות הפנתה המשיבה לאישור מסירה מיום 11.10.2010, החתום על ידי עווד עצמו. בנוסף ציינה, כי במהלך השנים אף פקדו את ביתו מעקלים. עוד הפנתה למכתב ששלח בא כוחו לחברת הגבייה לשם ביטול הליך העיקול שננקט כנגדו, ולתשובה שקיבל. בנסיבות אלה, לוקה הבקשה המוגשת כעת, שאף לגופה הינה כללית, סתמית וללא פירוט נדרש, בשיהוי ניכר.

החלטת בית המשפט קמא

14. במישור הנורמטיבי, עיקר ההכרעה בעניין עווד זהה לזו של עברי. לגופו של עניין וביחס לעווד קבע בית המשפט קמא בהקשר לדו"ח השני (מיום 4.2.2013), כי יש לראות במסמך שהגישה המשיבה "אישור על משלוח דברי דואר בשרות רישום כמותי" מיום 5.6.2013 שהופק על ידי דואר ישראל כראיה נפרדת ועצמאית המוכיחה את עצם המשלוח בדואר רשום, ודי בה לעניין תקנה 44א לתקנות.

15. מדובר בהודעה שנשלחה בדואר רשום כארבעה חודשים אחרי ביצוע העבירה, ולפיכך נדחתה טענת עווד להתיישנות העבירה.

16. באשר לדו"ח הראשון - המשיבה צירפה תדפיסים שלה עצמה מיום 30.12.2005 ומיום 26.5.2006, שבהם מופיע עווד כמי שנשלחו אליו דרישות תשלום בדואר רשום. בית המשפט קמא קבע כי החותמת על המסמכים אינה ברורה, ואין תמיכה עובדתית לטענה שמדובר בחותמת של רשות הדואר. לכן, אין בהם די כדי להקים את חזקת המסירה.

17. יחד עם זאת, בימ"ש קמא קבע שאין בכך די כדי לקבל את הבקשה, שכן הבקשה הוגשה בשיהוי ניכר. נספחי התגובה העידו על כך שעווד ידע אודות הדו"ח הראשון מספר שנים טרם הגשת בקשתו. עווד חתום על אישור מסירת דואר רשום מיום 11.1.2010 ועל דוחות עיקול מיטלטלין שבוצעו בביתו ביום 6.5.2007 וביום 4.3.2010. כמו כן, הוכח כי פנה באמצעות עו"ד מסאלחה לטפל בקנס כעולה ממכתב ששלח האחרון ביום 25.3.2009. בנסיבות אלה, ומהטעם שלא הובאו נימוקים מיוחדים ומשכנעים שיצדיקו את

האיחור הלא מבוטל בהגשת הבקשה, דחה בית המשפט קמא גם בקשה זו.

18. בימ"ש חייב את עווד בהוצאות בסך 1,000 ₪.

טענות המערערים

19. המערערים טוענים כי בית המשפט קמא שגה כשהתיר למשיבה לצרף מסמכים, אף שאינם עונים על התנאים הנדרשים להכשרתם כרשומה מוסדית. עוד שגה, בכך שנטל על עצמו את חקירת עברי על תצהירו חרף ויתור ב"כ המשיבה לעשות כן.

20. בית המשפט קמא אף שגה בכך שלא התייחס לעיוות הדין שנגרם למערערים עקב ניפוח הקנס.

21. בית המשפט קמא שגה בכך שדחה את טענת המערערים, הנתמכת בפסיקה, ביחס לאי התקיימות חזקת המסירה בהיעדר אינדיקציה על גורל דבר הדואר שנשלח. מסקנת בית המשפט כי די באישור על מסירת דבר דואר למשלוח לשם הקמת חזקת המסירה אינה מעוגנת בפסיקה. יתרה מכך, אין באישור שהוגש את מספר הדו"ח. זה המצוין על האישור בתיק עווד הוסף בכתב יד במועד לא ידוע, ואין לדעת מה נשלח במסגרת אותו משלוח.

22. שגה בית המשפט בכך שהסיק מנכונות עברי לשלם את הקנס המקורי למעקל כהודאה בביצוע העבירה. כל אדם נורמטיבי יעשה הכל למנוע השחרת פניו בפני שכניו בעת ביקור מעקל בביתו.

23. שגה בימ"ש בכך שחייב את המערערים בהוצאות משפט מבלי לנמק ומבלי לאפשר להם לטעון בעניין.

24. באשר לדו"ח הראשון של עווד, שגה בימ"ש קמא בכך שדחה את הבקשה להאריך את המועד להישפט בשל שיהוי, למרות שקבע שלא היתה מסירה כדין. בהתאם להלכה הפסוקה, בהיעדר המצאה של ההודעה הראשונית על ביצוע העבירה, לא נחוצה ארכה מבימ"ש ויש להתייחס לבקשה להישפט כאילו הוגשה במועד לבטל את ההרשעה מחובת הצדק.

25. לא היה מקום לייחס לעווד ידיעה קונסטרוקטיבית בשל משלוח המכתב של עו"ד מסאלחה, שכן במכתבי הדרישה ובתשובת המשיבה לא צוין מספר הדו"ח.

תגובת המשיבה

26. המשיבה סומכת ידיה על החלטת בית המשפט קמא, אשר לשיטתה נתן דעתו לכל טענות המערערים באשר לתקינות אישור המסירה בהתאם לפסיקה ובדין דחה אותן, וכך אף באשר לבקשה להארכת המועד להישפט.

27. לטענתה, המערערים מנסים לעשות "מקצה שיפורים" בערעור ולהעלות טענות נוספות, שלא נשמעו בערכאה קמא.

28. טענת ההתיישנות נדחתה אף היא בצדק, שכן המשיבה הוכיחה כי דרישות התשלום נשלחו בתוך פחות משנה מיום ביצוע העבירה באמצעות משלוח בדואר רשום לכתובת הרשומה של המערערים, בהתאם לחזקת המסירה הקבועה בתקנה 44א לתקנות. במקרה עווד, בנוסף לרשומה המוסדית, הסתמך בית המשפט קמא גם על אישור מסירה חתום וגם על העובדה שמעקלים פקדו את ביתם של המערערים במהלך השנים והם בחרו שלא לעשות דבר.

דין והכרעה

29. לאחר ששמעתי את הצדדים עיינתי במסמכי בית המשפט קמא ובפסיקה הרלוונטית, נחה דעתי כי דין הערעור שהגיש עברי להתקבל ודין ערעורו של עווד להתקבל חלקית.

30. עיקר המחלוקת נסוב סביב חזקת המסירה הקבועה בתקנה 44א לתקנות סדר הדין הפלילי שזה לשונה:

"בעבירות תעבורה שעליהן חל סעיף 239א לחוק ובעבירות קנס רואים את ההודעה על ביצוע העבירה, ההודעה לתשלום קנס או ההזמנה למשפט לענין עבירת קנס כאילו הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור המסירה, אם חלפו חמישה עשר ימים מיום שנשלחה בדואר רשום, זולת אם הוכיח הנמען שלא קיבל את ההודעה או את ההזמנה מסיבות שאינן תלויות בו ולא עקב הימנעותו מלקבלן".

31. משמעות הדבר בהקשר המחלוקת שלפניי נעוץ בהוראת סעיפים 9 ו- 225א לחוק סדר הדין הפלילי, לפיהם אם לא הומצאה ההודעה למערערים בתוך שנה ממועד ביצוע העבירה, הרי שזו התיישנה. זו ליבת טענת המערערים.

32. כאמור לעיל, בית המשפט סקר באריכות את הפסיקה הנוגעת לחזקת המסירה. בתמצית יאמר, כי אכן אין אחידות דעים בפסיקה בדבר הראיות בהן ניתן להסתפק לצורך קיומה של אותה חזקת מסירה, בין היתר האם ניתן להסתמך על ראיה בדבר המצאה לרשות הדואר בלבד, כדעתו של בית המשפט קמא, או שמא אין בכך די כדי להעיד על המסירה.

33. הן בעניינו של עברי והן בעניינו של עווד (הדו"ח השני), בית המשפט קמא קיבל את פלט המחשב שהוגש על ידי המשיבה לצורך הוכחת המסירה, שכן פלט זה לא נערך על ידה כי אם על ידי הדואר. בכך סבר בית המשפט קמא כי לפניו ראיה עצמאית ונפרדת, שיש בה די לצורך הוכחת משלוח המסירה כנדרש, אפילו לפי הפסיקה המחמירה ביחס לחזקת המסירה.

34. לאחר בחינה, סבורני כי אף בהתאם לקריטריון שהציב בית המשפט קמא - ראיה נפרדת ועצמאית של צד ג' - דואר ישראל - בדבר המשלוח, ומבלי צורך להכריע כאן לגופו של עניין במה יש להסתפק לצורך הוכחת חזקת המסירה, אין די באישור הדואר שצורף. הפלט שהוגש בענייננו הינו לקוני, במידה כזו שלא ניתן לסמוך עליו קביעה כלשהי.

35. עיון בפלט שצורף מעלה כי אין בו מאום להעיד כי אכן נשלחה באמצעותו הודעת קנס למי מהמערערים. הפלט חסר מידע כלשהו לגבי תכולת המשלוח, למשל, מס' הדו"ח או פרטים אחרים אודותיו, באופן שיקשור בין אישור המשלוח לעובדה שמדובר בדו"ח שנשלח לנמען. יתירה מכך, קיים בו מידע מינימלי בלבד ביחס

לזהות הנמען. כך למשל, אין הוא כולל את מספר תעודת הזהות של הנמענים או פרטים אישיים נוספים (כגון שם האב), או פרט מזהה אחר, אשר יניחו דעת כי המשלוח - אף אם יצא - מצא דרכו לאדם המדובר.

36. ודוק, כבר נקבע בפסיקה כי חזקת המסירה הקבועה בתקנה מקלה מאוד על הרשויות המקומיות וספק אם יש מקום להקלות נוספות, במיוחד בשים לב לאופיו של ההליך (ראה עפ"א 19749-09-11 וייס נ' עיריית תל אביב (מיום 21.11.201) והפסיקה הנזכרת שם, וראה גם הערתו של בית המשפט העליון בערעור שהוגש בעניין וייס - רע"פ 8906/11 (3.4.12)).

37. גם בפסיקה אליה מפנה בית המשפט קמא, לא התקבל אישור "שותק" מסוג זה. כך בעפ"א (מח - חיפה) 19412-06-14 **עאמר ג'בארין נ' עיריית חדרה** (מיום 16.7.14), הפלט עליו נסמך בית המשפט כלל את פרטי המערערים, כתובותיהם וכן מספרי הדוחות הרלבנטיים. גם פלטי העירייה הנלווים שהוגשו באותו עניין כללו את מספרי הדוחות, תאריך העבירה ומספר הרכב. בע"ח (מח - נצרת) 30829-06-16 **ריזק ח'לאילה נ' עיריית טבריה** (25.10.16) בפלט שהוגש צוין גם מספר הדו"ח. בית המשפט אף סייג קביעתו שם וציין כי מדובר בדו"ח שהוצא 15 שנים קודם להגשת הבקשה לביטולו ולפיכך ראה לקבל את הראיה שהובאה על ידי הרשות. עוד העיר, כי אם היה מדובר בדו"ח שניתן מספר שנים טרם הדיון היה מקום לדרוש מהמשיבה (שם) הצגה של אישור משלוח פרטני. בפסק הדין בעניין עפ"א (מח - מרכז) 33907-10-10 **רובין נ' עיריית נתניה** (מיום 11.4.11) הסתמך בית המשפט גם על אישורי משלוח.

38. לסיכום - לא מצאתי כי יש די בפלטי המחשב של הדואר שהוצגו כדי להקים את חזקת המסירה. משכך, אני קובעת כי העבירה נשוא הדו"ח של עברי התיישנה, וכך גם העבירה נשוא הדו"ח השני של עווד.

39. עם זאת, אני רואה לדחות את הערעור ביחס לדו"ח הראשון של עווד. בהקשר זה מקובלים עלי נימוקי בית המשפט קמא, לפיהם התנהלות המערער לוקה בשיהוי ניכר. אין מחלוקת כי לכל המאוחר ב-2009 ידע המערער על הדו"ח, עת שלח עו"ד מסאלחה בשמו מכתב בעניינו לחברת הגבייה. עיון בתשובה שקיבל עו"ד, אשר לא הוכחשה על ידי המערער, מעלה כי צורף לה אישור משלוח הודעת הקנס ואף העתק הדו"ח המקורי. פניית המערער לבית המשפט לראשונה בשנת 2017 הינה פנייה בשיהוי בלתי סביר, אשר ממילא לא נעשה מאמץ כלשהו לתת לו נימוק בבקשה או בהודעת הערעור. משכך, כאמור, ביחס לדו"ח זה הערעור נדחה.

40. ההוצאות שהושתו על המערערים בבית המשפט קמא מבוטלות.

המזכירות תמציא לצדדים.

ניתן היום, כ"א חשוון תשע"ט, 30 אוקטובר 2018, בהעדר הצדדים.

חתימה